

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощинове число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. п. Дюбровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає силіше на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні довесеня по 30 сот. від стрічки.

Новорічна програма радикалів.

(Δ) В новорічній числі зазначили ми, що культурні народи з новим роком роблять огляд своєї діяльності а відтак укладають план роботи в будучині, щоби поправити хиби, виповнити прогалини і досягнути успіхи в новім році.

«Громадский Голос», орган радикальної партії, виступив в 1. ч. за сей рік в статі «Гр. кат. віднодумство» з такою програмою свого сторонництва, з котрою треба добре ознакомити ся всім, що бажать вести народну роботу на християнських основах, щоби знали, як ділати проти сих радикальних змагань. Передовсім наторочивши радикальних фраз про Іванну Дарк, дав Юр. Гнідич в згаданій статі огляд того, що у нас діє ся:

„Те, що зроблено протягом десятків літ для вільної думки — це Юр. Гнідич, — нині у нас майже змарноване. Ти, що розбрал ся з радикальною партією, щоби мати ширше поле до діяльності, щоби загорнути в свої руки надбаня старих народовців та переробити їх паразитів модерних націонал демократів — стоїть нині перед повним фіаском. Боротьбу радикалів з клерикалізмом вважали обнови́телі конаючої на *magnum senilis* народовецької партії, марною „антипопівською гецією“ тай думали, що своєю дипломатичною запряжуть наше повітство тягнути вперед національно-демократичний віз. Та не так воно стало ся, бо хитрих перехитрили і нині наша „поступова“ націонал-демократична інтелігенція опинила ся під попівською кураторією. Націонал демократична преса, політична тактика і організація, економічна робота — все те стогне під попівським обухом. В кождім комітеті, в кождім відділі, в кождім товаристві засідає в ролі римського шандара — піп, аби часом не зроблено або не випечатано чого, що було б не понутру св. Юрови, або станиславському світочеві католицької церкви. Як павутинням обсновують клерикали чимраз тугійше громадянське житє нашої інтелігенції, з якої половина мовкне під терором попівських протестів і доносів, а друга аж раює, що може широ документувати своє назадицтво й паламарство! Ще не давно вся Рутенія обурювала ся на папу за те, що віддав на поталу латиньству руско-католицьку церкву за морем, а нині уладжуєт ся скрзь по галицких містах концерти в честь того, що засів в Римі на апостольськім престолі! В столиці Покутя пробовано навіть уладити ілюмінацію в честь папи, щоби ще яснійшою стала рутенська мізерія. І не гадайте, що на тих концертах співвають дяківські хори — ні. Папу величають патентонані „поступовці“, з всяких „Боян“; а ся пошесть безхарактерности пішла так далеко,

що на папське святю до Жовківських Васильяв погач ся навіть хор львівського «Бандуриста». Гарні часи, нічого й казати! Академічна молодіж мало не в компанії для моди заєзташо управлє соціал-демократичне пустомельство і — виступає на папських концертах і то саме тоді, як тракторна згідно «маладж» доводить своїх старикон до безтямности протипапськими демонстрациями!

„Та не лиш в «старім краю», такє лихо; навіть наші переселенці, що станили на вільній землі Вашингтона, та домі роки борол ся в „Свободі“ з Римом, привидуючи до української національної ідеї особи православної, протестантської або й иншої віри, поставили тепер здорову голову під евангеліє, перетворивши свій асекураційний «Руско-асекураційний Союз» на греко-католицьку організацію під омофором еп. Оргиньського, який на кожнім кроці мусить слухати латиньських біскупів.

„Українська поступова інтелігенція, що вибирала ся підпорядкувати церковні інтереси народним, не лиш перед Римом рачкує, але гнєть ся в чотири погибелі і перед митрополитом та владиками, які стають в її очах заступниками й мучениками народними! Коли край примирає з голоду, тоді на оден поклик з Юра вивезла наша інтелігенція з Галичини сотки тисячів до Вифлиєму і занепала тепер та така Вифлиємоманія, що нині першому ліпшому обманцеві сипне десятками корон на новий український постерувек в виді вифлиємської церкви. Але та сама інтелігенція не може найти відповідних засобів ні на фонд українських народних шкіл ім. Ол. Січинської, ані на фонд хорого письменника, який годував її своїм мозком десятки років, ані на ювілейний дар для «Просвіти» і то для тої «Просвіти», якої управу обведно муром перед радикалами і соціалістами! А що найклясичнійше! Попівство не сплисть ся навіть давати гроший на партийний фонд націонал-демократичної партії, дарма, що у ній нічого не робить ся, щоби не дістало попередної сапкції князів церкви, хоч вони до тої партії зовсім не належать! Коли орган націонал-демократичн і партії не відзеркалюють виовні попівської нечолі, в якій опинили ся високопарні світські націонал-демократи, то сему причина та, що „Діло“, а по части й „Свобода“ творить лише куліси, за якими розіграєт ся пожалувана гідна трагікомедія націонал-демократичних поступовців.“

Змалювавши такими радикальними красками сучасне у нас положене, відкликаєт ся Юр. Гнідич до рускої інтелігенції отакими словами:

„Оттим то крайна пора прозріти наші світські інтелігенції, що ворона соловєм ніколи не заспіває, що попівство не стане ніколи сподвижником поступу; треба націонал-демократичним хитрунам зрозуміти й те, що світських дипломатів годі передипломатизувати. Не хитроца-

ми й облудою, а отвертою й одноцільною лавою йдїм до бою з клерикалізмом, з яким не пактува а наша партія ніколи, не дивлячись на попівські й єпископські громи й проклони та не дивлячись на скупє число свідомих провідників, які почали вірними кличам, що згуртували коло радикального прапору тисячі нашого що найкраснішого селянства!

„Небезнека грізна, а тим зрадничійша, що римські прислужники, задививши ся на жида, який сам бє і кричить, безвинно засипляють бачність папого загалу скаргами й погрозами проти лібералізму й масонства, яке буцім то захоплює нашу світську інтелігенцію. Се знадто прозора тактика, щоби приложивши вї до тла нашої рутенської мізерії, не зрозуміти, до чого вона змагає.

„Тож, кому не закрутило голови попівське кадило, сьміливо в ряди, бо клерикалізм серед української суспільности не тільки тотожний з духовою неволею, але й з політичним та національним сервілізмом. Вонож і не диво, що всякі плястри на ображений тонор польського графа й уніятського митрополита в одній особі в виді соборчикових резолюцій повяляють ся якраз в обороні новоерських недобитків, виплеканих гадючими фундами сумної пам'яті гр. Казимира Баденія.“

„Невеселими замітками починаємо новий рік, але годі нам мовчати, коли попівсько-шляхетська кормига без великого гомону запановує довкола. Ну — тож скріпим з новим роком давнє завзяте та сьміливо до бою з клерикалізмом та й з тими, що ним опікують ся, аби Єрмоломми відорвати народ з лави борців за національне, політичне й економічне визволенє! Кличучи се, сподїємо ся, що в тій боротьбі повинні наші хлопці-радикали стрінули ся з дружною рукою всіх тих інтелігентів, яких ще до краю не захопила рутенська раболіпність і безхарактерність.“

Отак накликають радикальні провідники до мобілізації, до бою з духовенством, з «клерикалізмом», з церквою. Не потреба багато слів на те тратити, щоби вказати на цілу грозу сеї роботи. Відповідию на все те може і повинна бути свідома цілі, пляново обдуманна, добре зорганізована невсипуча і ревна народна робота нашого духовенства і сеї інтелігенції, що ще не відцурала ся своїй віри і Церкви, робота на всіх царинах народного житя, оперта на християнських основах.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Язиково-національна справа висунула ся посеред інших державних питань на перед і правитель-

ство вважає полагоду сеї справи найпильнішою і найконечнішою для осягнення внутрішнього спокою і ладу.

Ось що в сій справі пише урядова *Wiener Abendpost*: Правительство, вважаючи управильнене національного питання в Чехах одною з найважніших справ, має замір, начерки дотичних законів виготовлені вже в найважніших точках, предложити як найскорше покликаним до того законодавчим тілам. Правительство одначе не може зречи ся також учаси інтересованих в тій справі політиків. Не йде йому одначе о скляканє якоїсь конференції, бо такий апарат був би за великий там, де розходиться ся о справи доспілі вже до розправи, як виказують начерки тих законів. Тому правительство думає, що годилоб ся мужам довіри інтересованих сторонництв ознакомити ся з головними начерками приготаваних предлог перед їх внесенєм до законодавчих тіл, а крім того, щоби в сій справі відбула ся обміна гадок, а правительство буде старати ся усунути вириваючі суперечности. В той спосіб обговорений начерк був би доперва найпильнішою підставою до одноцільної розправи для кількнайцять сторонництв. Правительство наміряє вже в найближчих днях вислати запросини на ті наради і їх діяльність так прискорити, щоби вже в найближшій речинці можна закоподатним тілам предложити наконецно оброблені начерки.

В тій самій справі звіщає *Zentrum*, що задумана правительством анкета в справі язикових законів і розуму між Чехами а Німцями розпічне наради 25. або 26. лютого.

Язиковий спір викликалий в праскій дирекції почт довів до утвореня комітету мужів довіря, зложеного з Чехів і Німців, з котрим веде переговори дирекція для усуненя непорозумін.

В горицкім соймі безнастанні спори спиняють усяку законодавчу роботу і наслідком того небавом сойм має бути розв'язаний.

Словінці пильно заходять ся коло справи засновин словінського університету і мають в тій справі велику поміч в країньскім соймі, котрий по розправі над рефератом що до утвореня словінського університету в Люблянні ухвалив таку резолюцію до правительства: звиває ся правительство, щоби зараз поробило потрібні приготавленя в цілі засновин в Люблянні університету, передовсім богословського і правничого виділу. Крім того сойм заявив ся проти засновин італійського університету в Триесті і проти безправного поступованя ректора віденьського університету на шкоду словінських студентів. Годить ся при сій нагоді пригадати, що країньскій сойм уже давнішими роками ухвалив до засновин університету в Люблянні причинити ся квотою 1 мільона корон, а цісар вже давніше депутациї в тій справі висланий висловив надію на корисну полагоду єї домаганя. — Коли то галицький сойм ухвалить щось подібного?!

Грїбарь переговорював в Празі з ректором чеського університету, чи чеський університет не пособляв би Словінцям в осягненю свого університету габілітаціями словінських доцентів, щоби тим способом витворити потрібне число професорів для обсади словінського університету.

Проти іех Аксман (законне признає німецького язика в народ. школах долішньої Австрії) підняли ся також на Моравії католицькі народовці чеські під проводом д-ра Грубана в Берні, зглядно проти санкціонованя сего закона і звернули ся з пропамятним письмом до міністра-президента бар. Бінерта, виказуючи

на небезпечні наслідки того для внутрішнього політ. положеня. В держ. радї католич. народне сторонництво порушить сию справу відповідним способом.

На днешнім порядку посольської палати остало ще з минувої сесії споре число нагих внесень, котрі відносять ся головню до уличних галабурд в Люблянні, Берграйхенштайн, в Празі, у Відчі (італійских студентів) і т. д., а своїм змістом і напрямом зовсім не надають ся до витвореня спокійного настрою і піддержаня парламентарної роботи. Єсть надія, що сі внесеня в значній часті будуть взяті назад. Комісія бюджетова розпочинає роботу вже 21. с. м. Із екликанєм держ. ради мають знов вести ся дальші пересправи в ділі утвореня парламентарного кабінету а також в справі начерку язикового закона згаданого в горі. Уже перед сесією збирають ся денні клуби, між иншими німецький, котрий буде радити про начерк зміни регуляміну дра Штайнвердера.

Заграниця.

Провивід вел. везіра Кіяміля-баші про політику Туреччини згадували ми вже вчєра. Наміром сего виводу було осягненє заяву довіря в парламенті, котре єсть заразом парламентарним одобрєнем довершеного з Австро-Угорщиною порозуміння. В сїм виводі проявляє ся замітна сполука свідомої сили і обережности. За кождим словом висказанім з більшим притиском слїдує знов латїдне речєнє, в котрім висловлює бажанє мира. Сильно звучить єго погроза, що Туреччина не хотїла признати прилуки Босни й Герцоговини і побажала й дальше вважати населєне сих країв горсжанами Османської держави, але зараз за тим слїдує злагоджєнє сего вислову. Одним словом весь вивід єсть взірцем турецької дипломатії. Висловленє парламентом після сего виводу признанє довіря розвіяло останню грозу, яка могла виринути супроти порозуміння з Австро-Угорщиною, наколи пригадаємо, що ще перед кількома днями президент посольської палати Ахмед Рїза виступав проти Австро-Угорщини. Виводи вел. везіра стають отже певним доказом, що порозумінє з Австро-Угорщиною в головних основах уложєнє і небавом буде довершенє.

Основа виводу вел. везіра Кіяміля-баші була слїдуюча:

На початку пригадав Кіяміль-баша, що всі держави повитали прихильно привєрненє конституції в Туреччині. Першим успіхом сего привєрненя конституційного житя було, що Росія й инші держави залишили пороблені спеціально для македонського вілякта пропозиції і заявили, що пождуть на реформи, заповіджені конституційним отоманським правительством та зазначені вже в престольній річі.

Коли Порта була занята організацією нового конституційного устрою, проголошено самостійність Болгарії та прилуку Босни з рівночасним уступленєм війська з новобазарського Санджаку. Проти обох ударів ми запротєстували, подали сєй протєст до відома иншим державам та зажадали скликаня конференції, щоби викликати рішенє в болгарській справі. Держави признали, що сї нарушеня прав були нелегальні і що стоять в суперечности з берлінським договором, та подали раду і Болгарії і Австро-Угорщині, полагодити справу фінансовою винагородою з огляду на те, що могли би повєстати труднощі, колиб Туреччина не хотїла признати довершеного факту. Уже перед проголошенєм самостійности, стояла болгарська армія на воєнній стопі, а

ізнїйше ми ще дізнали ся, що Болгарія робить воєнні приготавленя, стягає військо і висилає амуніцію на границю. У відповідь на се скріпила Туреччина свою армію. Отоманське правительство, угляднюючи наслідки можливої війни, звернуло ся з уваги на загальний мир до держав, щоби удїлили болгарському правительству успішних порад для мирної полагоди справи. Наслідком поновних кроків з боку держав болгарське правительство відкликало свою армію, а також і Туреччина відіслала до дому покликаних до вправ редифів. Сім способом усунєно небезпєку війни.

Дальше обговорює вивід переговори з болгарским міністром Ляпчевом і зазначає, що задля обосторонних ріжниць не дійшло до порозуміння. Через те рішено віддати справу конференції. З уваги на те, що самостійність Болгарії і прилуку Босни проголошено рівночасно, — що могло би вказувати на певнє порозумінє — отоманське правительство поводило ся в обох справах з неликою обачністю і тому всі єго змаганя вичали ся успіхом.

Відтак вказує вивід на заворушенє, що поєвало по тій причині в Туреччині, Сербії і Чорногорі, і довело до сього, що ті обі держави мало що не виповїли Австрії війни. Понєхали сєй намір аж тоді, коли Туреччина їм представила, що треба виждати вислїду конференції, а зробила се Туреччина на бажанє Англії і инших держав, які хочуть удержати мир на Балкані, і обіцяли навіть Сербії і Чорногорі, що дістануть якусь винагороду. Завдяки мирному поведєню Туреччини полишила Австрія свої попередні наміри і прийняла за порадою союзних держав поставлену Туреччиною основу переговорів, зменшуючи предложену суму о половину. Турецьке правительство надїє ся, що також й инші справи босаньскї та справа Болгарії — з котрою не зірвано переговорів — будуть успішно полагоджені.

Дальше подякував Кіяміль-паша союзним державам за попертє, а з окрема Англії що до Крети. По порозуміню з опікунчими державами залагодить ся також справу крєтєньської адміністрації при рівночаснім ствердженю прав Туреччини.

Сєй вивід приняв парламент грїмками оплесками та удїлив правительству одноголосно заяву довіря.

По заяві довіря говорило ще 3 послів в сій справі, а одєн з них, болгарський посол Дорєв, остро критикував становище турецького правительства в босаньській справі. Докорив правительству, що лучить ся з такими малими державами, як Сербія і Чорногора та впєвнив, що Туреччина з міждержавної конференції ніякого не має хїсна, бо навіть якби конференція відібрала Босну і Герцоговину Австрії, то не дала би Туреччині а Сербії й Чорногорі. Вкінці нарїкан на переслїдованє Болгарії у Туреччині.

На єго виводи відповїдав міністер загр. справ Гільмї і відширав рішучо єго заміти.

Гнат Михайлович.

Відродженє литовського народу.

І. часть.

Загальний огляд литовського відродженя.

(Дальше).

Осередком литовського рїху зі знаменєм чисто католицьким стало Ковно і Сейни. Вправді з початку почав в Ковні видавати селянин Давмас: »Lie-

tuviu Balsas (голос Литовців), який мав за мету діяти деструктивно на молодий литовський рух, та дати його на службу істинно руским і кнутаго, але сей тижневник мусів ізза сухотів по кількох часах завмерти. Его смерть приспівив католицький тижневник »Nedildenis Skaitymas« (Недільне читанє), який видавав ректор духовної семінарії Карась, якого духовні власти по році перенесли з аванзами на суфрагана в Житомирі. Часопись ся, хоч змінила назву на Vienube (Венібе), виходить дальше під редакцією о. А. Алекна (Олехно) капеляна в Ковні. Напряи її є християнсько-демократичний.

В Ковні рівнож виходить від 1907 р. науковий, літературний і суспільний місячник »Draugija« (Дружство), якого редактором є о. А. Dambrauskas бувший професор петербурскої духовної академії, який з ідеального мотиву, будиши свій народ, кинув професуру в Петербурзі та прийняв ся за редакторске перо в Ковні.

В третім осередку литовського відродження в Сейні видає о. J. V ilokaitis дуже люблену християнську суспільну часопись »Taltinis«.

Литовці в Прусках мають свою готицькими буквами друковану часопись »Lietuviu Zeitung«. Овідок її в Тильжі. Напряи вірно-монархічний зглядом німецьких цїсарів. Соц. демок. видають в Англії (Гляскон?) робітничу часопись литовську: »Raukpelnis« (кервавица).

Американські Литовці мають багато часописей, з яких згадаємо »Zvaigzde« (звізда) орган товариства римокат. Литовців (Amerikos Lietuviu Rumokataliku Susivienijimas) в Філадельфії. Потім »Katolikas«, »Koga« (соц.-дем.) і Lietuva (лібер.) в Чикаго. Загалом мають Литовці около 20 часописей, так, що одна часопись випадає на 100 тисяч душ.

Окрім преси обьявляється житє кожного народу в політичній житю, товариствах і культурних інституціях, як також в церковно-народнім житю. Се послїдне обговоримо в II часті сей статі.

Що до політичного життя можна зазначити, що по наданю конституції кинулись соціалістичні агітатори по селах, між народ та почали підбурювати против ніри і церкви та обіщувати золоті гори. Нарід, еше новик в політичній житю, пішов за їх кличами та вибрав до першої думи 7 кадєтів, або соціалістів, до другої так само, а до третьої по реакції вже лиш 5. — Замітне при тих виборах, що Литовці лучились з Жидами, щоб повалити польських кандидатів. Подібно у нас лучилась нац. демократична партія з сніїстами при послїдних парламентарних виборах. Розважнїйші Литовці побачили, що соціалісти ведуть нарід в погибель і терор, почали брати керму литовського політичного життя в свої руки. З причини ріжниць поглядів подїлились они на дві групи: 1) Першу групу становили християнські суспільники під проводом свьящєства і катол. інтелігенції, які яко свій орган мали »Lietuviu Laikrastis« в Петербурзі, »Nedildenis Skaitymas« в Ковні (тепер Vienube) тижневник »Saltinas« в Сейні, науковий місячник Draugija і т. д., 2) Другою групою були демократи, між якими є ріжні відтїни від свьящєників аж до радикалів. Органами їх є Vilniaus Zinios, дневник, до якого з початку дописували і свьящєники, але мусіли потім відречись его через напасти на віру. Радикальна часть уважає своїм органом Lietuvos Ukinkas. Розвоєви обох тих партій, на кошт розвою соціалістичних партій, допомогла реакція суспільности і російського правительства против терористичної агітації соціалістів. (Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Собор 70 Апост.; римокат.: Антонія. — В понеділок: руско-кат.: Навеч. Бог. Теоп.; римокат.: Приски. — Ві в торок: руско-кат.: Богоявл. Госп.; римокат.: Фердинаанда.

— **Денгі йдуть.** Се вже пронохав посол (даруйте за слово) Глябовіцької, який у вчерашнім числі »Галичанина« вживає до закладаня »частныхъ русскихъ школъ«, на яких удержане »откликнется вся русская земля« за ініціативою »истинно-русского« графа Бобринскаго. Глябовіцької відчуває, що основанє таких шкіль конєчне, бо він і його сторонники говорять »на рускомъ языкѣ«, як »вчені дячки«. На здоров'є. Денгі йдуть!

— **Зневаженє свьящєника з Прєсв. Тайнами.** О. К. С. з святаюрської парохії замовив вчера парокївну дорожку ч. 377, щоб поїхати з Прєсв. Тайнами до хорого при ул. Шумлянських. Дорожжар, мабуть п'яний, почав їздити улицями: Городецькою, Шептицьких, Льва Сапїгі і Дзьяльських і не міг трафити на ул. Шумлянських. Свьящєник видачи, що в той спосіб не дістане ся до хорого, висїв з дорожки на ул. Дзьяльських і пішов пішки на ул. Шумлянських. Коли свьящєник вийшов від хорого, дорожжар, що тимчасом приїхав за ним, почав кричати і сварити на свьящєника. Аж згромаджена публика обурена поведєнем дорожжаря, покликкала поліціянта, який его арештував.

— **»Стравна культура«** — або як собі приутисків помагають на Україні? Утаски з боку адміністрації робили ся що далі то все більш і більш невносими.

Референт хоче читати про Куліша, а начальство забороняє: »Да, вѣдь, это тотъ самый сепаратистъ, который считалъ Францію своей второй родиной!«

— **»На Бога! Та тож був Кулик, і про нього давно вже читано у нас!«**

— **»Очень жаль, что читано; а потому про Кулиша все равно нельзя читать!«**

Хочуть громадяни урядити співи колядск а начальство вимагає згоди консисторії, синоду і т. д.

Докладчикови, що збирає ся прочитати щось про камяний або ділювіальний період, вийстрийше заказує ся згадувати про державну думу і на реферат вислає ся »усиленный нарядъ«.

Нарешті громадяни надумались запросити до себе в гості генерала, показати ему свою безневинність і убогата єму, щоб він дав добрий одзїв про товариство.

Наїшли й генерала, що згодив ся запитати в небезпечне кубло.

Співи, деклямація й танці страшенно вподобались ему, і високий гість таки признав ся, що й він не чужий Україні.

— Се все мені дуже до вподобі! І література ваша тоже нічого собі — от, наприклад, »Конотопская вѣдьма.. Котляревскаго или Овсяннико Куликовскаго... Что то въ этомъ родѣ«. Так, так. У вас дуже гарно. Я завжди буваю на вібранях, але не жалю, що погуляв сьогодні й у вас.

Найкрасномовнїйшій із Українцїв вже в буфетї почав переконувати начальство.

— У нас нічого небезпечного нема, ваша вельможність! Бо у нас культура, а культура — се все одно, що отсей пиріг, що его з нами їмо: вам подобає ся начинка, а мені тісто. Так і з культурою!

— О, се так! Культура — пиріг! Маєтєрацію, добродію. Казєнна служба теж, пиріг і т. д.

Генерал був зовсім задоволений і обіцяв ся довести до відомости, що в товаристві все дуже добре — і музика, і співи, і танці, і виороги... чи той пак, і культура вся дуже смачна гарна.

Аж два тижні не була ніяких інцидєнтів аж поки начальство не забуло про культуру і пиріг.

А там знов почало ся: Куліш, Кулик... („Рада“).

— **Відбудованє Мєсини.** Мешканці Мєсини не хочуть і чути про звїєльованє міста, на руїнах давного повстане нове місто, нове житє. Італійські часописи дуже цікавлять ся сею сравою, відбудованє Мєсини стало в Італії квестією дня. Нема сумніву, що правительство уживє цілого впливу, щоби на теренї частих землетрясєнь впровадити нові будівельні приписи. Дуже цікаві виводи проф. Альфанього в тій справі, які поміщує одна італійска часопись. Проф. Альфані каже, що дотепершні катастрофи в Калябрії, Сицилії, Норицї, Сан-Ремо, не навчили ще людей, як мають будувати дома. Дуже гарним приміром можуть послужити в тїм зглядї Япанці. На всїх япаньських університєтах є обовязкові виклади сеїсмології; професор Оморі, в Токіо має три тисячі слухачїв. — Експериментальною дорогою через уряджуванє ріжних штучних землетрясєнь (рухомий стіл з моделєм дому дійшли Япанці до того вислїду, що найсильнїйшій є мур о перекрою параболїчним в підставі 6—7 разів ширшїй як при вершку. Сей перекрій пригадує троха вид „пагоди“. Дуже важний є також добір терену, розходить ся о се, щоби не будувати на піску, а що в Мєсині дуже трудно. І проф. Альфані має надію, що відбудованє Мєсини та Реджіо буде переведєне після найновїйших здобутків науки та в той спосіб буде на будучність усунєна можливість катастрофи в так страшних розмірах як послїднє. — Професор Бермель в Берліна сконструював після землетрясєня в Сан Франциско модель дому, якого землетрясєнє не може ушкодити. Є то дїм о кількох поверхах, який в фундаментах та внутрішній конструкції опирає ся на сталєвим руштваню. На сей модель дістав проф. Бермель патєнт Зєдинєних Дєржав.

— **Нові почтові марки в Росії.** Від кількох днів появили ся в Росії нові почтові значки, с'юряджені на лад австрійських стємплїв, щоби не можна було з них вимазати печатку і другий раз ужити.

— **Дрібні вісти.** Оплата від пєсів у Львові виносить в 1909. р. по 10 К від пса. Увільнені від оплати є лише ланцухові пси господарєкі. — В Петербурзі помер вчера генерал Рожєствєнський, звїсний з манджурскої війни. — Почтмайєстер у Войтковій Ігнат Бучма спронєвірив 9.000 К, присланих робітниками з Америки для своїх родин.

Оповідстки.

— **Дальший репертуар руского театру в Петербурзі.** (Саля Народного дому. Початок 7½ вечєром).

В неділю 17. с. м. »Серед бурі« історична драма зі співами в 5 дїях Б. Грінченка.

Ві в торок 19. с. м. »Марїйка« чєский народний образ зі співами в 5 дїях Мрштїка.

— **Театр »Сокола« у Львові відиграє завтрїшньої неділі о 6. год. вечєром:** »Мицана« драматичний нарис в 4 дїях М. Горького в перекладї Марусі Полтавки.

— **До львівських Українцїв.** Дня 18. і 19. сїчня с. р. вислає Товариство »Сокол« колядників на дохід прапора. Сподїємо ся, що з оглїду на симпатичну ціль вістануть прийяті колядники щиро і сердєчно. Нєхай не бракне української хати в причинєню ся до здїйсненя змагань львівських »Соколів« стати під своїм прапором.

— **В Мостисках** відбудуть ся заг. збори Філії Руского ТОВА Педаг. в Читальнї »Прєсвіті« дня 1. лютого о 2. год. по пол.

— **В Терєбовлї** відиграють члєни читальнї дня 17. с. м. у власній салї ораторию »Ніч Вифлємска«. Початок о 7½ год.

— **Сонільський приказ!** Філії львівського »Сокола« мають безпроволочно виповнити висланий їм квестіонар звітєм з діяльності в 1908. р. і відослати до Львова. — **Старшина Сокола-Батька.**

— **З нотарияту.** Перенєсені нотарі: Юліян

Карабинський з Болева до Долини, а Іван Чехович з Миколаєва в Дн. до Болева.
— Письменні іспити під доглядом кандидатів учительського звання в гімназіях і реальних школах та кандидаток того ж звання в жіночих ліцеях відбудуться у Львові в днях 10. і 11. лютого с. р., а відтак наступлять іспити усні. Кандидати і кандидатки, що хочуть в сій речі приступити до того іспиту, мають повідомити про се дирекцію іспитової комісії усно або письменно найпізніше до дня 5. лютого с. р.

Посмертні [†] оповістки.

— **Др. Орест Литвиневич**, старший лікар повітовий в Тереховлі, який приїхав до Львова лічити ся, помер нагло в готели на удар серця. В. с. п!

Кость Курилло.

Письмо з Америки.

(Дальше).

До комнат на першій поверсі (Upper Floor) йдеє ся лискучими мармурними сходами. Сам коридор прикрашений мозаїкою Rinaldi'a; фресками Pollajnolo's'a. По стінах розвішені цінні образи: є там Апостол Павло Dürer'a, херувим Corregio'a, весна і осінь Remens'a і інших, як Kensett'a, Browning'a, Fagnani'a. Від 1 до 11-ої комнати, се мов би повторене партеру музею, лишень в інших очах, мабує, ддятого, що пізніше вони надійшли, та не мож було їх на разі деінде примістити. Із нових пам'ятників є тут будаїстичні письма, хінська порцеляна, славні копенгагські сервіси, япанські бронзи і перські виваски.

11-та комната — се цілі ряди заступників голландської і фляндської школи. Бачу тут моїх давно знайомих із описів «klassiker-Werke»: Rubens'a Камбізес, Jordaens'a „Філософія“, Van Dyck'a сьв. Марта, Ruysch'a цвіт і Netscher'a дама. 12-та комната — модерна школа. Тут нагим гиллем і снігом мете грудень Picknells'a, там задуманий на шильдваху стоїть жовнір Vedder'a, тут граєє ся море Church'a, а там йде весіля Mosler'a, а усе таке гарне, повне життя, сьвіже, часом сумне, меляхольїне, повне сліз, знова веселе, радісне, розгуляне. А перед моїми очима минають ріжні хвилі і настрої Innes'a, Marr'a, Ward'a, Jefferson'a, Lely і других, заковані в чудові малюнки на полотні.

На стінах коридору, що веде здовж тих кімнат, висять рисунки і фотографії творів: Rafael'a, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Veronese, Murillo, Velazquez, del Sarto, Dürer, van Dyk, Rembrandt, Rubens'a і багато інших ілюстрацій. Коли йдеє в сьвятоточнім мовчаню через ті комнати, коридори, ступаючи по товстих диванових хідниках, здаєє ся тобі, що се церква, душевний притвор духа, що бажає просьвіта та штука і клоняє ся твої коліна, схиляєє ся голова перед тим багатством згуртованих пам'ятників. Але не конєць ше на тім. Минають ся кімнати, а одна здаєє ся тобі більшою, багатішою від другої. В тій комнаті (13 тій) згуртоване і нумероване американське малярство: West, Peale, Bunker, Hovenden, Stuart, Pratt, Inman, Cole і т. д.; у тій знова (14-тій) англійських малярів полотна і старі портрети, мов би німбом обведене чоло архієпископа Holbein'a, молода жінка Hogarth'a, товар біля обійстя Cuyp'a, і т. д. 15-та комната — Stearn'a великий збір образів о авторах із старої Англії і нової Америки; 16 а комната призначена на вистави новонадісланих образів; 17 і 18-та — Miss Catharine Lorillard Wolfe величавий збір модерних і імпресіоністичних малюнків. Чудове є тут полотно Makart'a: сон по балю, молятва в мечеті Gérôme, осінне листя Merla і таємні розмови Wapper'a. 19, 20, 21 і 22-а комната, се

французькі і германські малярі, а по часті і декадентична вже школа.

Перед очима снуєє ся незрозуміла таємність, грубі контури, то знова ніжні тони малюнків французьких авторів, то реалістичний підклад германських малярів, а всего так богато, що годі дочислити ся. 23-та і 24-та кімната, се «Gallery of Metallic Reproductions» золоті і сребрянні річи з ріжних часів; 25-та і 26-та — Moore'a збір хінської і япанської куртури; 27-а і 28-а — збір стрільб, пістолетів, рушниць і т. п.; 29-та, 30-та і 31-ша — хінська і япанська порцеляна; 32-га — кольосально-богата нумізматика; в дальших кімнатах містять ся старі шовки перетикані золотом і сріблом, лїонські матерії, відай тут находить ся кільканадцять наших старинних а цїнних фелонів, вивезених із Галичини в р. 1902 агентами, а проданих за океаном за бяйонські суми, але годі менї було допитати ся. Сам факт остаєє ся фактом!... Далі йдуть музичні інструменти, годинники і богато інших річий і предметів.

Так менше більше представляє ся «Metropolitan Museum of Art». Не впорядковане оно ще справді, але його дорогоцінності, чи тут, чи там розложені, остають завсїгда дорогоцінностями. Головним мотивом неупорядкованя є се, що майже рік річно призначає Ньюйорк кілька мільонів доларів на закупів ріжних антиків, котрі складаєє ся там, де місця старчить, — часом навіть дуже цінний окар, образ, мілятура стане уміщена у якійсь кутику, де годі і доглядати. Але вже в короткїм часі мають впорядкувати знатоки і артисти цілий музей. Не але було би зібрати в нашій Галичинї та на Україні нашої національної культури килими від найстарших окарів до найновітших, порозуміти ся з кимсь в Америцї або з агентами в краю та в дійсноєти за добрі гроші продати і відіслати до сею музею та хоча у сей спосіб заманіфеєтувати в сьвітї сьвій пиятомий продукт і доробок. Прощу менї вірити, що при давнїм случаю наші килими можуть тут мати великий покуп. Сих кілька слів пишу цілком серіозно.

(Дальше буде)

Телеграми

з дня 16. січня.

Чернівці. На границі буковинсько-румунської звели скарбові стражники і жандарми битву з пачкарями, що хотіли переґнати з Румунїї череду безрог. Пачкарі утїкли лишаяючи одного убитого і кількох ранених. Між стражниками є також ранені.

Сараєво. Редакційна комісія для музулманського статута автономїї віроісповїдної і шкільної, зложена з заступників правительства і редакційної комісії визначеної музулманським комітетом виконним, покінчила працю дня 16. грудня м. р., супроти чою справа музулманської автономїї віроісповїдної в Боснї і Герцоговинї зараз буде управільнена.

Льондон. Тутешнім дневникам доноєєт ся з Лієбона, що побюють ся там революції републиканцїв. Війско стоїть в поготовї, а рада міністрів відбуває довгі засїдана. Вчєра найдено розліплєні по місгї відозви з покликком до революцїї.

Царгород. Порта має надати Крєтї автономїю на взір Самос.

Бюро Немчиновскої, Львів, пл. Академічна ч. 3, поручає учителька також музикальні в мовами, господїнї, всяку службу сїльську і міську.

Не жартуй, дуже красна мазурка на фортепїан И. Лопатиньскою. Цїна 70 сот. Дїстати можна у всіх книгарнях. (7—50)

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 16. до 31. січня 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представляєє. В неділі і сьвїята 2 представляєє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятаєє High-Life представляєє. Білєти вчасніше можна набутти в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

В львівських книгарнях: ім. Шевченка (Ринок ч. 10) і Ставропігійській (ул. Руська ч. 3) можна отримати

ПРОПОВІДИ

Д-ра Івана Бартошевского,

а то: Недільні (4 К), Празничні I часть (4 К), Празничні II часть (3 К), Похоронні (4 К), Страстні (1 К 40 с), Науки на місяць май (3 К). вєє ті проповідї можна отримати також у автора (Львів ул. Домса 5) при всяких улегшеннях.

Примічаєє ся, що згадані обї часті Проповідий Празничних творять два окремі, змістом від себе зовсім ріжничї єє дїла. Науки же на місяць Май (числом 31) могуть служити також яко підручнички до проповідий на Богородичні празники. Вєєх же проповідий Похоронних єєть 120, на похорони осіб ржнього віку і стану, і подають поучачює гадки також дїля звичайних проповідий на неділі і празничні. (3—6)

РУСИНИ! Жадаєєте у вєєх трафіках торговлях і крамницях лише туток і паперцїв з першої галицько-руської фабрики Євгена Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йдеє 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурситов. педагогїчного, а 5% на сироти і вдови по сьв.щєениках.

Держим ся покликку:

Свій до свого!

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.		вечер	вночі
		пол.	пол.		
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:51
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:31
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станіславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:01
Іустомїт	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїна	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Гави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Пїдзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	12:54	—	8:31
Винник	7:51	—	12:54	8:44	8:34
Зі Львова відходять до					
рано					
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станіславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Іустомїт	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїна	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Гави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Пїдзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:02	2:31	8:08	11:32
" Бродів	6:35	11:02	2:31	8:08	—
" Курович	—	8:53	—	4:41	—
" Винник	5:47	8:53	2:01	4:41	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані тонким друком. — Поїзди Ідучі лише в неділі означені †.